

ÖZ

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı Bel_Yz_K0338 Numaralı Şiir Mecmuası: İnceleme – Metin – Diliçi Çeviri – MESTAP’a Göre Tasnif

Cansu ERÇIKTI

Bu tez çalışmasında, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı Bel_Yz_K0338 numarada kayıtlı bir şiir mecmuasının metni neşredilerek inceleme ve diliçi çevirisi yapılmıştır. Çalışmanın “Giriş” kısmında şiir mecmuaları hakkında bilgi verilerek bu eserlerin öneminden bahsedilmiştir. İlk bölümde, söz konusu mecmuanın nüsha tavsifi ve muhteviyatı detaylı bir şekilde sunulmuştur. İkinci bölümde, mecmuanın mürettibi Bezmî hakkında tezkirelerden toplanan bilgiler aktarılmıştır. Üçüncü bölüm, metni kurarken izlediğimiz yöntem ile başlayarak mecmuadaki manzum ve mensur kısımların transkribe edilip diliçi çevirilerinin sunulmasıyla sona ermiştir. Mecmuadaki manzum ve mensur parçaları sistematik bir şekilde tasnif ettiğimiz MESTAP tablosu dördüncü bölümde yer almaktadır. Çalışmanın son kısmında, mecmuanın tıpkıbasımı bulunmaktadır.

Çalışmamızın konusunu teşkil eden şiir mecmuası, Bezmî adlı şaire ait olup XV-XVII. yüzyıllar arasında yaşamış şairlerin şiirlerini ihtiva etmektedir. Bir nazire mecmuası olmasa da içeriğinde çeşitli zemin şiirleri ve nazireleri barındırması bakımından kısmî bir nazire mecmuası özelliği taşımaktadır. Mecmua, Sebk-i Hindî şairlerine odaklanarak bazı şairlerin divanlarında bulunmayan şiirleri ve Tarzî’nin müstehcen şiirleriyle dikkat çekmektedir. Mecmuanın edebî çeşitliliği ve tarihî bilgileri göz önüne alındığında bu mecmuanın tez olarak incelenmesi ve MESTAP çerçevesinde edebiyat dünyasına katkıda bulunması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Klasik Türk Edebiyatı, Şiir Mecmuaları, MESTAP, Bezmî, diliçi çeviri.

ABSTRACT

Analysis, Transliteration, and Intralingual Translation of the Poetry Collection

(Bel Yz K.0338) at Istanbul Metropolitan Municipality Atatürk Library:

A Classification According to MESTAP

Cansu ERÇIKTI

This thesis focuses on the analysis, transliteration, and intralingual translation of a poetry collection registered at Istanbul Metropolitan Municipality Atatürk Library under the accession number Bel_Yz_K.000338. In the “Introduction,” the importance of *mecmuas* is mentioned by providing information about these works. In the first chapter, the manuscript description and content of the poetry collection in question are presented in detail. In the second chapter, information about Bezmî, the compiler of the manuscript, collected from *tazkiras* is presented. The third chapter begins with the methodology followed in the analysis of the text and ends with the transcription and intralingual translation of the verse and prose parts of the *mecmua*. The MESTAP table, in which we systematically classify the verse and prose sections of the manuscript, is included in the fourth chapter. The last section of the study contains the facsimile of the manuscript.

The poetry collection at the center of our study belongs to a poet named Bezmî and has the works of poets who lived between the fifteenth and seventeenth centuries. Although it is not an imitatio (“*nazire*” in Ottoman literary culture) collection, it is a partial imitatio in that it contains various principal poems and *nazires*. The *mecmua* is notable for its focus on Sebk-i Hindî poets, the poems of some poets not included in their *divans*, and Tarzî’s obscene poems. This thesis aims to contribute to the studies of Classical Turkish literature by analyzing the literary diversity and historical information of the *mecmua* within the framework of MESTAP.

Keywords: Bezmî, Classical Turkish literature, intralingual translation, *mecmua*, MESTAP.